

اخلاق حرفه‌ای با رویکرد اسلامی

مؤلف: حسین خدای‌زاده
مطهر یارسانا

نشر واثیا

- سرشناسه : علمی و اجتماعی، ۱۳۵۸ -
- عنوان و نام پدیدآور : اخلاق حرفه‌ای / پروین رحمتی / محمدحسن فاطمی‌زاد، هوشمند مطهرپارسا.
- مشخصات نشر : تهران : وائیا، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری : ۱۲۳ ص. ۱۴×۲۰، م.س.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۴-۸۵-۲
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۲۱-۱۲۳؛ همچنین به ... راجع است.
- موضوع : اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
- موضوع : Professional ethics -- Religious aspects -- Islam
- موضوع : اخلاق کار -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
- موضوع : Work ethic -- Religious aspects -- Islam
- شناسه افزوده : مطهر پارسا، هوشمند، ۱۳۶۲ -
- رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ BP۲۵۴/۹ الف ۲/ف ۳
- رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۵
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۴۹۵۲۳

اخلاق حرفه‌ای در برخورد اسلامی

نویسندگان: محمدحسن فاضل‌راد - وشمند مطهر پارسا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۶-۸-۲

نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۵

صفحات: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

نشر و انیا: خیابان جمهوری خیابان منیری جاوید شمار ۱۲

تلفن: ۰۹۱۲۱۸۶۶۵۵۸-۶۶۹۱۵۳۱۱-۶۶۹۵۱۶۴۳

مرکز پخش: خیابان شهید مدنی، خیابان وحیدیه، میدان تسلیحات، کوچه

مسجد جامع فاطمیه غربی، روبروی مسجد، ساختمان پزشکان فاطمیا، طبقه سوم

تلفن ۷۷۲۵۷۵۱۷ - ۰۹۱۲۵۵۸۰۱۰۳

مرکز رصد روان‌شناسی اسلامی

فهرست

۷	پیش گفتار
۹	مقدمه
۱۲	تعریف اخلاق
۱۶	تأثیر اخلاق حرفه‌ای
۱۹	عوامل و موانع موفقیت سازمان
۲۲	الگرای اخلاق سازمانی
۲۷	اخلاق مدیریت
۳۷	رابطه اخلاق و مدیریت
۴۲	انجام کارهای ویژه
۴۳	انتخاب افراد شایسته
۴۶	یک نمونه
۴۶	مهمترین آثار اجتماعی امانتداری
۵۷	حضور در میان مردم
۶۳	اخلاق کارگزاران نسبت به زیردستان
۶۴	حفظ کرامت و منزلت انسانی
۷۱	حدود عفو و اغماض
۷۲	کلید طلایی
۷۲	قدردانی
۷۵	نکاتی درباره تشویق
۷۶	اعتماد

۸۰	رعایت کرامت نفس
۸۴	تقسیم زمان کار کردن
۸۵	وظیفه شناسی
۸۵	کار را خوب انجام دهید
۸۶	آگاه از انتقادات آینده
۸۶	داشتن ظاهر آراسته
۸۷	رازداری
۸۸	ابراز احترام و تعظیم
۸۹	توهین نکنیم
۹۰	صراحت در گفتار
۹۱	صبوری در رسیدن به اهداف
۹۱	اعتماد به یکدیگر
۹۸	انگیزه‌های صدق
۹۹	نکته آخر
۱۰۴	تکریم ارباب رجوع
۱۳۱	منابع

پیش گفتار

اخلاق از مفاهیمی است که زندگی مدنی بدون آن قابلیت شکل‌گیری و تداوم حیات را ندارد. به سختی می‌توان گفت الگویی را که امروزه غرب از ظاهر تمدن خود به دنیا ارائه و معرفی کرده است دارای یک مبنای اخلاقی است. بلکه آنچه که دیده می‌شود پوسته‌ای ایست بدون هرگونه هسته. جانیاتی که در گوشه کنار عالم توسط دولت‌های به اصطلاح متمدن غربی صورت می‌پذیرد، دمارت و سرقت و تجاوزاتی که در غیاب نظارت دوربین‌ها و پلیس ترغیب و الاخص آمریکا اتفاق می‌افتد همه حکایت از نبود تربیت اخلاقی دارد.

آنچه که یک جامعه مدنی را به سمت سعادت‌مندی هدایت می‌کند تربیت اخلاق محور است که باید در جزی‌ترین اجزا یک جامعه ساری و جاری باشد تا افراد بتوانند در فضایی انرفی و سراسر احترام به بهترین نحو مسئولیت‌ها و وظایف خود را انجام دهند.

آنچه که در این نوشتار به آن پرداخته شده است، تبیین اخلاق حرفه‌ای بر اساس آیات و روایات است که در این مسیر بالانص به‌دنامه مالک اشتر نشان دهنده اهتمام حکومت دینی به رعایت اخلاق انارم در محیط کاری است. از آنجایی که سعی شده است این نوشتار طولانی گردد، لذا به اهم نکات اخلاقی مورد نیاز در سازمان‌ها پرداخته شده است و صرفاً نکات عمومی و کلی ذکر گردیده است و بدیهی است در صورتی که خوانندگان علاقه‌مند تمایل داشته باشند باید به کتب دیگری که به صورت تخصصی برای هر حرفه‌ای به کتابت درآمده است مراجعه نمایند.

مقدمه

الگوهای رفتاری در سطح نهادها و سازمانهای اجتماعی، وحدت بخش جامعه دینی است. تعریف کلی الگوهای اخلاقی و رفتار ارتباطی، مسئولیت پذیری در برابر حقوق افراد است. جامعه دینی از حیث تعامل سازمانها و نهادهای اجتماعی در آن و نیز از نظر رفتار ارتباطی افراد، متضمن مسائل فراوانی است.

اخلاق، در مانده سه رفتار ارتباطی در مقیاس فرد، سازمان، جامعه و روابط جهانی است. رفتار ارتباطی درون شخصی و برون شخصی فرد در زندگی شخصی و زندگی ملی، از طریق اخلاق سامان و انسجام می یابد. همچنین رفتار ارتباطی سازمان با محیط و نیز تعامل نهادهای اجتماعی با یکدیگر، در دو سطح ملی و جهانی، بر مبنای اخلاق تارام می یابد. برای تعیین مؤلفه های کاربردی اخلاق حرفه ای، می توان از اصول راهبردی اخلاق حرفه ای در اسلام مانند احترام اصیل و نامشروط به انسانها، برقراری عدالت، امانت ورزی در رفتار و بینش شخصی استفاده کرد.

اخلاق حرفه ای در نظام اداری جمهوری اسلامی، باید بر مبنای اسلام داشته باشد و مبتنی بر اخلاق اسلامی شکل بگیرد. برای داشتن اخلاق حرفه ای در کشورمان، به چهار دلیل می توان اشاره کرد:

الف) از لحاظ فرهنگی به دلیل وابستگی توده مردم کشورمان به نظام عقیدتی اسلام،

ب) از لحاظ دینی به دلیل جدایی ناپذیری اخلاق از دین در متن دین اسلام.

ج) نیاز به پویایی درون فرهنگ اسلامی به دلیل مواجهه آن با چالش جهانی شد.

د) از لحاظ نظام حکومتی، الزام به حکومت دین مدار در نظام حکومت دینی و از لحاظ قانون به تاکید قانون اساسی در اصل هشتم - بر تصویب قوانین اسلامی در کشور.

نظام اخلاق اسلامی به گونه‌ای است که با اخلاق حرفه‌ای در هم آمیخته و تفکیک ناپذیر است؛ زیرا در این نظام ملاک نهایی و نهایت سعادت بشری، الله است و انسان در مقام خلیفه و بانشین الهی در زمین، محور توجهات اخلاقی است بدین معنا که خشنودی انسان و خشنودی او موجب رضایت و تقرب به خداوند می‌شود؛ از این رو نظام اخلاق اسلامی با توجه به ملاک نهایی در صدد است با ارائه دستورالعملها و آیین‌های اخلاقی در سطح حرفه و زندگی اجتماعی و همچنین با در نظر گرفتن پیسرفته‌های مادی در جهت بهبود زندگی انسان‌ها، زمینه سعادت و کمال حقیقی بشر را فراهم آورد.

امام خامنه‌ای در این رابطه می‌فرمایند:

جامعه بدون برخورداری افراد از خلیات نیکو، نمی‌تواند به هدفهای والای بعثت پیامبر دست پیدا کند. آنچه فرد و جامعه را به مقامات عالی انسانی می‌رساند، اخلاق نیکوست. اخلاق نیکو هم فقط خوش اخلاقی با مردم

نیست؛ بلکه به معنای پروراندن صفات نیکو و خلقیات فاضله در دل و جان خود و انعکاس آن‌ها در عمل خود است. مردمی که در بین خود دچار حسد باشند، دچار بدخواهی یکدیگر باشند، دچار حيله‌گری با یکدیگر باشند، دچار حرص به دنیا و بخل نسبت به مال دنیا باشند و دچار کینه‌ورزی با یکدیگر باشند، در این جامعه حتی اگر قانون هم به طور دقیق عمل شود، سعادت در این جامعه نیست. اگر علم هم پیشرفت کند و تمدن ظاهری هم به منتهای مکتوب برسد، این جامعه، جامعه‌ی بشری مطلوب نیست. جامعه‌ای که انسانها در آن از یکدیگر احساس ناامنی کنند، هر انسانی احساس کند که به او حسد می‌ورزند نسبت به او بددلی دارند، نسبت به او کینه‌ورزی می‌کنند، برای او توسط می‌بینند و نسبت به او و دارایی‌اش حرص می‌ورزند، راحتی در این جامعه نیست. اما اگر در جامعه‌ای فضایل اخلاقی بر دل و جان مردم حاکم باشد، مردم نسبت به یکدیگر مهربان باشند، نسبت به یکدیگر گذشت و عفو و اغماض داشته باشند، نسبت به مال دنیا حرص نورزند، نسبت به آنچه دارند بخل نورزند، به یکدیگر حسد نورزند، در مقابل راه پیشرفت یکدیگر مانع‌تراشی نکنند و مردم آن دارا سیر و حوصله و بردباری باشند، این جامعه حتی اگر از لحاظ مادی هم پیشرفتهای زیادی نداشته باشد، باز مردم در آن احساس آرامش و آسایش و سعادت می‌کنند؛ این است. ما به این احتیاج داریم. ما باید در دل خود، خلقیات اسلامی را روز به روز پرورش دهیم. قانون فردی و اجتماعی اسلام در جای خود، وسایلی برای سعادت بشرند (در این تردیدی نیست)؛ اما اجرای درست همین قوانین هم احتیاج به اخلاق خوب دارد.